

EUZKO GUDA-OÑETAN

Arerioak, aurreguneko zigoñaz minduta, eten barik jo eban Sebigan'en

Gure mutillak, indaiez eta kemenez, arerioari eusten jakin eban. Sebigan artzeko asmoak odolaz ordaindu zituen Franco'ren gudariak. - Artilleri-joaldiak Eibar, Elgeta eta Lekeitio ingurutan. - Azkenengo onetatik paxisten batza bat sakabanatu zan.

Bediagat Pillpa gudalburua aberiaren arkenengoetako zinopea beste gudari batzuk lagun dazala.

URKIOLA-BARAZAR ALDEAN

Joaldi gogofak, indartsuak, beruak atzo arerioak alde onetan egin ebazanek. Aldezketak kementsu, sutsu ta gogofa gurak egin ebana.

Arerioak, aurregun emon yakon zigofaz minduta, ainbeste odol ixuri ondoren ostu yakon mendia gaitiaz minduta, bere inda guztiak batu zituen Sebigan mendia ba iro bereganatzeko.

Lortu ebanik ukatuko ete dogu? Gure gudariak zindoki ta gotof (terco) jafi ziran mendia oferi eutsi nalen.

Ainbeste neke ta estutasun ondoren irabazitako mendia bat gaitzia ez da izan be edozelan egin leikiana.

Orkaitik arerioen joaldiei eutsi eta au berakadak eaziten bulaitsu jokatu eban gure mutillak.

Arerioak ba'daki ori. Gizon ugari bidean laga b'af izan zitun, gure izkizketan eta puslen suaz jota.

Berak, baña, asi eban bidean jaratzen gura izan eban gizonak-gizon jautsi ta il ari.

Tramankulu guztiak batu zitun. Era guztietako izkizluak an alkartu zitun gure mutilen euspena ebagi ta eten al izateko.

Lortu ebanik ez dagin ukatu. Ainbesterik egingo ete eban gure alde-
tik egazkiñik izan ba'gendu?

Egazkiñak biazekuk ez dirala diñoe nakar ez gagoz.

Leku haten, aurretik ondo gogofu eta gorde-luku sendoz onditako leku baten, mutillak arerioen suak jasan al izango ditue, suak su mendiak eta euren ardura pean dagozan lufaldeak zaindu eta gorde al izango ditue.

Baño ora'ngo joaldietan legez osta osta artu eta bertan gogofu eta indarteko asti barik, arerioak joaldiak zirikatzan, tentatzen eta bulaf emoten asten danean, eta oraingo arerio onek legez izkizlu aurretik ta ugarienez asi be, ordutan alpefik eskatuko yakoe mutilei sendotasun, inda eta kementsuna.

Eurei lagunduko dauten indarik agertzen ez ba'da; arerioaren inda'ak auldu eta indargatu al izango ditun inda'ik el-tzen ez ba'da, alegia-alegin egin afen eta bere lufa zainzeko biotz eta gogo jokatu afen, arerioaren izkizluak bidia za-balduko dabe.

Ez gizonak. Gizonak areik baño bula-
tsuago, adoretuago, kementsu eta biza-
go dira gure mutillak.

Egazkin barik egiten diran joaldi guz-tietan ikusten dogu.

Bururatzan dan lufaldea artzeko ezela-
ko eragopen barik gertuten dira gure
mutillak eta euren asmuak bete arte ez
dira gelditzen; baño eguna argitu eta egu-
raldi txafa obetu orduko, sua darioen
txoriak inda' guztiak eteten ditue, inda-
foi lanean lagaten ez dautelako, inda
oferi ibiltan da agertzen lagaten ez dau-
telako.

Egunotako jazokunak argiegiak dira eu-
rei jaramonik ez egiteko.

Ikasbide ugari ikasi dogu aspaldion,
egazkiñen inda'f ukatuten dabenean esa-
mak sinistuteko.

Egazkiñak biazeko yakuz mendian,
-fik ukatu.

Eurak barik mutillak, alegin bizi eta
etenko'ak egin ondoren, agintarien asmuak
bete edo arerioen joaldiei eutsi al izango
dautse.

Baño egazkiñekaz, inda' erdi erabili
edo galduz, gaur egiten dan baño geia-
go egin al izango litzake gure aldetik eta
arerioa ezingo litzake gaurko nasaitasu-
nez ibili.

Gure agintari gogotsuak egazkiñen in-
da' ori ezagututa euliko dabe guk baño
obeto eta eurak nuntaitetik ataraten ale-
gin biziak egiten jardungo dabela ueste
dogu.

Azkenetako joaldiak zer-ikasirik emon
daukue.

BEROGETAMAR ILDAKO

Arañegun, Sebigan artzean paxistak il
asko euki zituela esaten gendun atzo.

Gaur geiago eban biazan gara. Ilak
berogetamar gixtenez dira.

Joaldien inda'f argiro ikusi geinke zen-
baki ofeitatik eta mendia ori artzen in-
du eban saildi-abetzalearen lana zenba-
terañokua dan igafi geinke.

LEKEITIO'N

Etzan zaratarik izan alde onetan.
Egunok geiena bakteku igaro zan.
Ba'zan ofa'lik aldi zaratsus bat, bakea
ebagiten erdi zana.

Gure mutillak paxisten talde bat igafi
eben atze aldean, nuntaiterako gertuten
ebiltzala.

Iga'fiaz batera artilleriak biziho eta sen-
do ekin eutsen lanari eta batza ori saka-
banatuta laga eban.

Arerioak baja ugari izan zituzanik ezin
ukatu.

Gixtien ueste ebanian izan zan, ba, txin-
gora bere ganlan.

EIBAR'EN

Gora bera gixti alde onetan.
Kanoiak eta morternak lanian jardun
eben, baño inda'aldi andirik egin barik.

Alde b'etakuak jokatu eben era g'etan.
Gureak biziago bestela baño.

Paxisten egazkiñak igaro ziran gañetik.
Bonbarik ezeben jautsi. Ikusketak egi-
ten ibili ziran.

Gure mutillak ezeutsen laga ofa'lik lu-
zarotsu ibiltan.

Izkizlekaz gogof ekin eutsen eta ige-
sean ipini.

Besterik ez gendun oartu Eibar ingu-
rutan.

ELGETA'N

Etengabeako artillerien joaldia.
Paxistak gogorkiro asi ziran gure at-
dera sua bialtzen.

Gureak ezeagozan ofa'lik besteak eran-
tzen barik, izkiztu egoteko.

Eta batak eta besteak egun guztian
jardun eben, zein geiagoka bizian.

Garatierik ezin alitua, baña, ainbeste-
rako biderik emon ezebelako.

Ondorenik ezan igafi ainbeste su on-
doren.

BESTE GUDA-OÑETAN

Ez dogu aipamenik beste guda -oñe-
tatan.

Bakean bizi ziran egun osuan euretako
mutillak.

Tiro banakak egin afen, etzan bake ori
une baten galdu.

Gure mutillak, ofa'lik, betji zui eta
gertu.

Arerioak gaitz izango leuki bere gu-
raririk betetea, gurariok agertzen asiko
balitz.

Gure mutillak ez ba'idagoz ofetarako.

Atzean beti gertu

Nun dago arerioa?

Egun bi, lau egun joaldirik egin barik igaro diran orduko, keska
eta laritasun'ak basteru eta laga dituenak ba'dira.

Estaldietan itsutu eta bare-aldean alperu eta nagituen dira-
nak dira onek.

Kalegari baño ez dira eurok qizartearentzat.

Euzkadi'n eurentariko batzuk ikusi eta igartzen doguz.

Lenegotan zapad'ka ziranok, estu ordutan, zarataka oartu
genduzenak, orain baretsu ikusten ditugu, ariskua beliko igaro ba
litz lez.

Eta ainbestekorik ez da zoritxariz.
Gure ego'ra asko argitu dauten, asko nasaitu dauten, arisku-
rik ez dogunik ezin geinke pensatu eta bururatu.

Ofela egilea nasaitasun lafegit litzake.
Arerioak joaldi geiagorik egingo ez dabela ueste dabena oket
dagoz.

Arerioak ez dau ain arin bere asmorik loq'ko, bere jokabidea
ez dau guk nai bezin laster aldatuko.

Oraindik joaldiak-joaldi egingo ditun ziurtasuna dogu.

Bestera balitz obe, baño bildur ofek jota gagoz.

Eta ofela, oraindik lan ugari e'itako gariala autortu bial.

Ez b'egie besterik ueste beliko nagik eta alpefak eta ueste ofelkax
ez begie lorik egin, qsedan eta lo egiteko egunak barik, gogotsu eta
bizi lan egiteko egunetan bizi garita.

Ez doguz onegaz gure garaitzea ilun ikusten dogula adierazi na.
Besterik da "ure itxaropena.

Garaitza ori ziurtan eta zinduteko lan eta ekiteko bialian gara
ofa'lik.

Mendietan dabiltzanak b'e'zin a'rtisuki ta zindoki lan egin beatean
gara atzean.

Atzea gogofu, atzea indartu, atzea sendotu eta gertutik gara-
tzean indarik eta alik izan lei.

Atzetan egoten da beti guda guztien giltza.

Atzeak izaten dira "eienbat guda-trabazleak.

Origaitik atzea gogofitza dau b'igu, a'zean gertu egotea dagokigu,
itxaropen laf'giz eta kallegafiz lan ori basteru barik.

Atze-aldekuok dogun indarik ez daginun ifioz bere aztu.

Eta gudan beti zui eta gertu egoteak kallerik ez daroala gogoan
s'rtu daginun.

Bizka'ko Lagi-Zafa ikurtzen dagan marazki ikusgafiya dogu au.

Bizkaya itxasoz esitzea dala-ta

Londres.—Izparingiak diñoez, Biz-
ka'ko itxas-olko guztia minaz jo-
tera duazela aitzen emon dabe paxis-
tak, Baldwin'en paxistaganako biotz
-zabala noragifio eltzen dan neurtu nai
dabe, Baldwin'en politika-arerioak.

Euzko-Saierosketa-Ontzi Zuzendari
dan Moreno'taf Pandalon'ekin eta Euz-
kadi'ko Gintza ta Saierosketa Zaingo'
ko Arduradun Aznar'taf Jagoba'kin
izan daben jardunaldiaren barik emon
dau Mr. Barthlett'ek. Jaun orek Biz-
kaya itxasoz esitzeoi "arokeri ta andi

-nai putza" besterik ez zala azaldu el
eutsen.

Moreno jaunak Bilbao guda - tokiz
ondo ornidu ta sendatutako itxas-efa-
tentsan dogola ta esitzea zail, be, zail
azaldu eutsola aitzen emon dau Mr.
Barthlett'ek. Jaun onen aburuz paxis-
tok lufetik 10 millara miliak jafi elke-
zan baña ez baturago ta esi ori ez da
o'na.

Aznar jaunak miferal-saierosketea
astekotan eta mif'ral ezokok zelan
egin elkezan jakiten Londres'eratu
zala aitzen emon eben.

† Bediaga eta Aran- buru'tar Pillipa

Arana-Goiri saildiko Gudalburua
Aberiaren alde il zan Urkiola'ko
guda-oñean 1937'ko jofalla'
ren 14'an
(G. B.)

Euzko-Alderdi Jeltz'ak; Euzko-Gudarostia'k; Toma eta
Koldobike guraso atsekabetuak; Efose, Augustine, Paul, Elise
eta Balere anai-afebak; Villanueva'taf Gabin eta Usaola'taf Es-
tepan ezkon-anaiak; osaba, lengusu eta enparau senideak.

Bere adizkidiei eskatuten dautse bere goguren alde Jaun-
goikuari otoi dogiela eta bial, goizeko bederatzietan, Nikola
Deunaren eritxadonan egingo diran ileletara Juan daitzela, guz-
tiz eskartuak izango diralako.

Eden'en ustez erbestetarak sartu ondo- ren amaituko da gure gudea

Ingelesak eta japonetarak adizkide bero dira. - Bayona'ko ontziak urteten asi dira, Franco'ren arokeriei jaramonik egin barik. - Degrelle, Paris'en. - Gobernuaren aldeko ez diran alderdiak sakabanatu Luxemburgo'n. - Ontzi bat ondora Illsa'ko portuan. - Bulgaria'ko gobernuaren erabagiak. - Beste izparak.

ONTZIAK URTETEN

Londres. — "Daily Telegraph" izapin-giak dienez, atzo Bayona'tik Santander'era ontzi batek urten eban, paxisten blokeo delakoari jaramonik egin barik. Beste ontzi bi portu aretara eldu ziran itxurea dago.

INGELESAK ETA JAPONDARAK

Londres. — Txitxiburi printzeak, efi on-etara eldu ondoren, ingeles eta japon da'en arteko adizkide berri eta gartu-tazaz jardun dau.

BATIKANO'REN ORDEZKARIAK

Roma. — Gorka VI'aren ezearen hurre-kunde jaitzara Batikano'k bialtzen di-tun ordezkariak, mayatzaren lehenegoa urtego dira Roma'tik Londres'era. Ordezkari buru bez Pizzardo, agufaria du eta Aita Santuaren agufik bereona egingo dautso ezeagari.

DEGRELLE'REN IBILERAK

Paris. — Degrelle, belgikar rextafen bu-ru zatatsua efi onetara eldu zan ora'n-tsu. Osagile bategana etorri dala adiera zi dau, bere alabaz gaisorik dautokola.

AZPI-ZALEAK ATXILOTU

Bucarest. — Eguntan egon diran naste eta zaratak ebagiteko asmoz efi onetako agintariak einbat azpi-zale kartzelara eruan ditue.

KIDKO EZ DANA EZETSI

Luxemburgo. — Emengo Gobernuak, be-re kidko eta adizkide ez diran politiko alderdi guztiak ezetsi eta sakabanatzen erabagi dau.

ONTZI BAT ONDORA

Copenhague. — "Island" dinamitar on-tzi ondora juan da Illsa'ko portuan. Bafuko marinelak ez dabe kalterik izan.

ESPAÑAR URIA

Lisboa. — Londres'tik dihoenez, Komisi no batek espainiar uricaren auziatzako jardunaldi batzuek egingo ditu, auzi ori erabagiteko asmoz Komisiho oretan Por-tugalen ordezkari bat sartutako da.

GUDEA ZELAN AMAITU?

Lisboa. — Eden jaunaren agerpen batzuk ezagutu dira. Politiko oren ustez erbeste tar efiak esku artu ondoren amaituko da espainiar eta euzko gudea.

LONDRES'KO OBISPOA AZKAL-TZALE EDO DEMOKRAZIALE

Londres. — Londres uricaren sortze-urte-na ospatuaz, Londres'ko gotzainak egin eban itzaldan, paxistakariaren boltxebiki kerieran eta jauntxukeriaren aurka ager-tu da. Azkaltzaleasuna edo demokrazia goratu eban.

EZ SARTZEKO BATZORDEA

Londres. — Azkenengo orduan agertu di-ran eragozpen batzuek, ez sartze Batzordea egingo da batu datozen aste-erdietan.

IZPAR MARDULAK

MONTREUX'KO BATZARA

Paris. — Irugarren bilera izan eban atzo goizean Montreux'ko Batzara'k. Lehen asmoaren lege-gaija atalez atal aztertzen ari ziran, greziar or-dizkaria maipuruko zala.

FRANTZEAR MINISTRU GREZIA'N Marsella. — Atzo goizean urten eban kofeo egazkiez, Soin - irekaskintza min'istrua, Atenas alderantz.

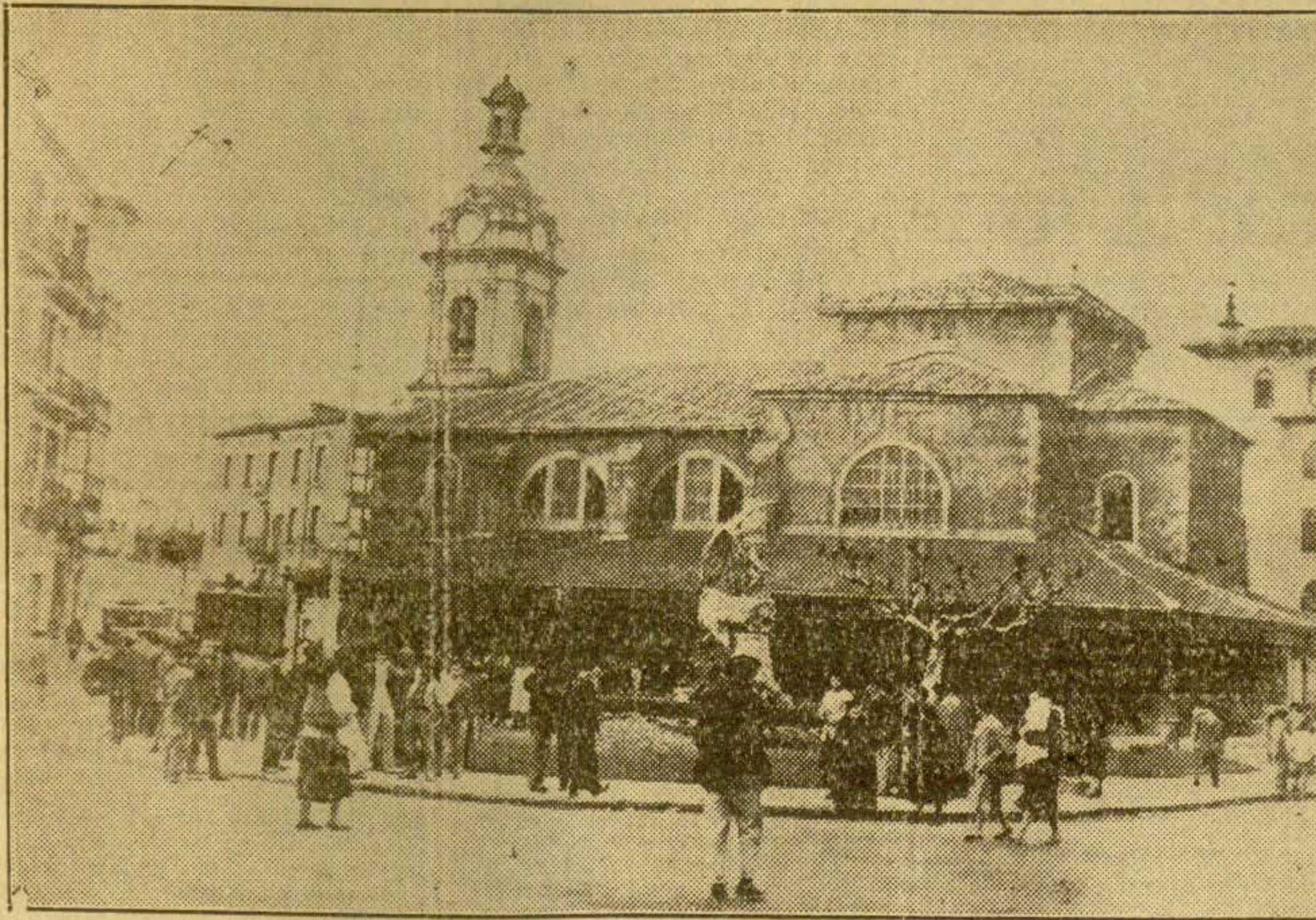
AUTOBUSTAKO LANGILEAK OPOR

Londres. — Autobusetako langileak asaf - pora ari eban atzo Londres on-etan, eta gero ta geiago dira gelditu diranak.

GAI UGARIAGO SALDU

Londres. — Late'lik kanporako sel-dutako gayak, epailean izan diran ge-yen, ifad'ian zazpi urtean, eta 23.500.000 geitu izan dira.

Otsailako erkatuta, 4.297.000 geitu dira, eta 1936'gn. epalakoan ikusian, 5.930.000 geitu.

Santurtze'ko la'adonaren ikuspegi ederu.

Bilbao'ko portua Ingleterá'n

Azke dan erri bat iltzen ikustea laketuko ete dogu?

Batzar zaratsua. Ingleterá'n ba'dira guregaitik arduratzen diranak.

Atzo, beranduegi eldu ya-kulako, ézin emon izan gei-tun Bilbao'ko portuazazko jarduna gurek nahi luke. Gaur zertzelada geiagor agertzen dogu.)

Londres. — "Comunes" deritzatenak arafegun asi zuten batzara. Galde-eran izunetako aldiari, Henderson laborista al-duak italiaren baitzaren konturik artu ote zuan galdetu zion Atzeri-arazoetako ministruari, Italiaren esan oiek diotenez, Grazianen aurka burututako odolkeria, Ingleterá'k gertu zuan. Zabalkunde ori esia jartzeko, Gobernuak neurririk artu bear ez ote duan ere galdetu zuan.

Atzeri-arazoetako ministruak auzer erantzun zion: "Bai orixe. Badakit italiar izapingiak izpar efi edatu dutena, baina, askakori gordifegia denez, ez det uste zer erantzun duan inortxok ori sinistuko duanik."

Beste aldun baten galderari erantzunaz, Eden jaunak auzer azaldy zuan: "Biar batzartuko da "ez sartze" Batzorde Txiki, eta legeoteko kontrol-arazoa datofen atez ezariko da bete-betean."

Ondoren, jafaiari, espainiar itxas uretan ingalanda' itxas-ontziak duten askatasu-nari buruzko eztabaida asi zuten. Jakina denez, eztabaida onek itzibide aundia sor-tu zuan, itzibide aundia eta jakin min aundi-goa. Laboristen alderdiak, Espainia'ko kaietara joan bear duten ingalanda' itxas-ontziak zaintzeko babes-bidea ez zala inai ziur eta egokia ere-ta, aienka lotu zi-tzaion Gobernuari."

Batzar tokia bete-beterik dago, utsum-rik ez ezar-leketan; diplomatikoen aul-kietan erbestetako ordezkari ugari daude-euren artean antze Espainia'ko enbajado-rea ere.

Atle jaunak, laboristen alderdiko aldu-nak, eman dio batzafari asiera. Gudu-gaiak eramatekoan izan ezik, "ez sar-tze" erabakiak ez zuala galarazotzen, gudontziak bide, Espainia'kin salerosketa arazoko artu-emanetan jarduterik.

Francor'en gudari asaldariak ez dutela late'ar-teko lagidien babesik, bereizten du geroxeago, legezko Gobernu baten aurka jalki diran asaldari batzuk beñio ez di-rala ta, Ingleterá'k ez diu asaldariok gu-do-sortzale etsi, baina alaxe egin izan ba'u ere, gogoaen eulitxetako da Bilbo'ka oraindik esitua dagona jakin-erazo ez dana.

Ingalandaf Gobernuak Bilbo'ra ez sar-tzeko itxas ontziak oar egin dienean, beti ontzat emandako itxasko eskubideak amo-re eman die Ingleterá'k. Eskubideak amo-

re emate ori, gainera, lateri-arteko lapi-dual irain nardagari egitea da. Ori dala-ta, oraingo auzi ontan Ingleterá'k artu duan jokabidea, batzaf guztiak ezekiaf-irizitekoa dala uste det. (Txalo-otsa uga-ri.)

Zelintzuk artu-aman dituan, itxas-ontzi-oi ez Bilbo'ratzako gar egiteko, galdetu zion gainera Atle jaunak. Euzko Go-bernuko lendakari agufariaren urutida-tzi bat irakurtzen du ondoren. Urutida-tzi orek dienez, argi ta garbi dago lagidi hafuko euzko uretan minarik ez dagoa. Itxas-urtean dauden kañoiak bide, gai-nera, asaldarien itxas ontziak: gutxienez kañoiak amabost mila ibili beara dutela.

Euzko agintariak bialdu diguten izpar ori bide, eramar-ekafietako gure itxas-ontziak joan litezke Bilbo'ra eta ango kaietara sartu, ingalanda' itxasgoak itxas-kanpoan babesten baditu beintar.

Itxi-une baten ondoren, onelaxe ekin zion Atle jaunak: "Abisinia menderatzea zuean bezela,

geu ere erailtzale gerala, laketuko ote degu, geuk geure begiz, azke dan efi "a-iltzen ikustea? Ingalandaf Gobernuak ez du ingalanda' itxas-mutlari oelako irai-nik egiteko eskubiderik." (Oniritziko mar-mafa.)

Sir Jon Simon'ek du ondoren itzaldi. Gaurak agertzerakoan Atle jaunak zer-baitzu gogoratu bear ziranak aitatu gabe utsi dituala, esan zuan lenengo. John Si-mon'en ustez, Gobernuaren jokabideak ba-du zuzenbide eta laboristen esanak lenba-len bastertu litezke. Ortarako, "ez sar-tze" itumbena Ingleterá'k ontzat eman zuala gaineratu zuan, eta aren artuemo netako asmoz lateri artoko adixkidetasu-na apufuko luteken naste guztiak amai-tzekoa zan. Gudatearen asieran eraman-ekafietako itxas-ontzi batzuei, baita in-galanda'fari ere, espainiar kaia batzuetara ez joateko oara eman zitziela esan zuan John Simon'ek, eta, beraz, oraingo autu au ez zala autu beñia.

Geroxeago, sir Archibald Sinclair'ek

erakutsiko du utsume oien ondoren. Le-nengo utsume: Alemanian'aren egazkin-arazoko urduri utsi du Europa osoa ur-duri ta bear dan beste egazkin ez duan-rien jakitien gaitan.

Inglaterra, Frantze ta Rusia'k, berdin izateko, egazkin ugariago lortzea erabaki dute; ora of ondorena. Rusia'k egazkin arazoari eman dioteneu, Japon'ek ere berdin eman dio; Frantze'k egazkin ugariatzea erabaki duanean. Ita-lia'k ere ugariatu egin nai bereak. Bigar-eren utsume: Naiz eta alemaniar milita-fak ixilpekoak eta gordetzaleak izan, ezin lortu a'i izan dute gorde Reich'ak, guda-ta sortu ezkeru, auferantzean egazkinak egiteko luzarorako gaitik ez duana."

"Amabi ilabeteotan alemaniar'aren egaz-kin-ugaritaz izugafia bide, Europa ta Asia'ndaf aundia ta itzal bete ta lortu du Hitler'en Gobernuak. Bi utsume, ba'ña, agiri-agirian jafi ditu; aldiak berak

ekin dion izketan. John Simon'en itzak nardaz eta iraihez jaso ditu. John'en esan-nai guztia auzer efi da: Franco ta lagu nai minik ez ematea.

"Ez sartze" Batzordeak ez du orain-dik lortu Alemania ta Italia ez sartzea; eta bestalde, Ingleterá ta Frantze Espainia'ko legezko Gobernuaren alde sartzea, ez du inondik ere laketu. Orain beñiz, efi guztia gosaak i'i dedin, janaria exzeratze-ko eskubide osoa kendu nai diogu Euz-kadi'ri. Bilbo'ra ez joateko ingalanda'fari Gobernuak itxas ontziak egin dien oara-efi bati gosa leporatzea da eta ori, ben-benez, gudatean sartzea da. Abisinia'koa zuean bezela, ditadura auean atzera bai-ño ez dagigu guk. "Ez sartze" legea danok bete bear degu berdin. Baina, Euzkadi'ri salerosketako eskubidea kendu nai izatearekin ez berdin bear ori. (Ez ketafak, etengabe txaloka aldun askok, zutik, goraka ta txaloka itzleri libe-rari.)

BATZARAREN AMAIERA

Londres. — Bilbo'rantz doiakezan inge-les zama-ontziak laguntzetar, Legezuean, Baldwin'en Gobernuaren kontra laboris-tak eta liberalak aurkeztu eban asafe-agerpena, autarki bidez ezetsia izan zan 345'en auzer auz 130 baño lortu ez ebe-lako.

Jaurilaritza ostekarietako aldun Baker'ek, ez-sartze autu espainiar paxisten alderako zala, argi ta garbi azaldu eban, eta Bilbo'ra ontziak janariz betetarik bial-tzea, ez dala inondik inora bere, ez-sartze asmoaren kaltez jokatueta.

Ingeles Gobernuaren jokacra kaxkar ofegaz, Franco'ri, blokeo egiteko esku-bidea onritzen yakola esan giñei, geitu eban Baker'ek.

Lateri uretan minak ipintea ontzat ar-tzen dauantzei galdetu eutsan, uferna. Go-bernuari, Eta ur ofetarik kanpora bere. Ozei gainera, espainiar uretatik kanporago ingeles ontziak inork geld-eraziko dituan jakin nai leukela, inoan Baker aldunak.

Jafayan, Eden'ek itzezin eban. Gudan diarduen alde biak gud-askubidedun etsi-ekero. Inoan, jatefi uretan ontziak gel-dituteko biak izango leuki eskubide. Mi-liaen auziaz, bafiz, ingeles Gobernuak jas-tzen diarduala azaldu bear dogu, ta on-tziak minak kentzeko tresnak erabili bear ditue-ta, orixe egingo dabe.

Makal eta kokila nazala esan dausten afen, geitu eban, esan ofek ez dauste zaif-adarik egin. Gobernuak iritxi nai dauan elburu bakara ofela jokatuaz auzer da: naspi la estadiu ortan bertan amaitu dedila.

BULGARIA'N ESPAÑAR GUDA-RIAK ETA GUDA-GAIK BIAL-TZEA GEBENDU

Sofia. — Bulgaria'ko Gobernuak oro-agindu baten bidez, Espainia'ra gudariak bialtzea ta guda-gaiak igortea guben dabe. Espainia'ra erakarteko asmoz Bulga-ria'n erbestetarak be, gudari-zen zeren-detan jartzea be, gebentzen dau lege ofek.

GUZURPETU EGIN DABE

Londres. — Burgos'ko Gobernuak in ar-tu-monen batzuk atontzeko Ingleterá'ko Ordezkaritza'ko Salerosketa arduraduna Burgos'era duala, guzurpetu egin dabe agintariak.

SALKINDARIEI LURA JAN ERA-GIN ARTE

Mosku. — Largo Caballero, Valencia'ko Gobernuaren buruak egindako azalpen bat-zuk agertu ditu "Izvestia" k.

Asia dogun butuka au, inoan, ez du amaituko eriaran kontra armetan jafi zi-ranak, efiak oinpean zapaldu dagiazan ar-te. Eta euekin batean, gure efi artute-ra, eta salkindari keneral batzuei lagun-dutera eldutako atzeritafai lufa jan era-gin arte. Efiak beretzat aukeratutako agindukera saldukeriz kendu nai izan bai-labe.

Efusiataf efiari eta Gobernuari biotse-tiko agufa egin dautse Largo'k.

Izparingi berberak, Mija keneralaren eta Alvarez del Vayo'ren agufak ere ar-gitaldu ditu.

GUDA EPAIKARITZA

Rgintaritzeaz jaubetu

Atzo, aratzealdeko bostetan, lenda-kari jaunaren auzer-azuf, Elzagifo eta Ayestaran'fari Joseba agurgafi eta gure adizkideak Guda-Epaikari-tza'ko lendakaritzea artu eban. Zorion ugari opa dautsaguz Eiza-gire euzkeltzale pufukatu eta idazle yayoari bere zeregin bafi onetan.

FRANTZIA'KO AUTUAK

LANGILLE arteko auziak

Paris'en dagon Jonis Tomara izapika-riak idazian auzer bialdu du:

"Frantze'ko langile-arazoaz gertatzen danaz ez dira gogo-oneko eskubideak, eta Efi-Ekintzari entzurgor egingo baliote ere, gero zer gertatuko litzaken aztertu ta gogoratu zuten sozialista radikalen alderdiko Artekaritza Erabakitzaileak es-kutuan egin zuan itzaldi baten.

Naiz eta izapingiak itzaldi ortako on-dorenen beñi eman ez, radikalek euren Gobernu berezia eratzea balitzaken azter-tu zutela, Aldun-Batzarean erdi zaleak geiztu izatekotan, baina, jakin da gaur gabean.

Daladier Edorta'k, Guda Zaingoako ar-duradun eta radikaleko alderdiko lenda-kariak, bidez ziurtatuta, argi ta garbi azaldu zuan laister balitzakela Gobernu aldatzea. Ortarako, "oraingo giroaz ne-katuta daudela" esan zuan. Daladier'ek auzer galdetu: "Neri jafaitzeko gertu zaude?" Itxuraz, ez zuan erabakitze erant-zunik jaso eta ez zan eskutuko itzaldi ortan ezer erabaki.

Itzaldi ori dala-ia, ez da urte izan bear Blum'ek, oraingo beñi-beñi, bere ondo-rangoak gutxituta ikusi al izango duanik. Gaurko batzara, baina, radikalek sozia lista ta komunistakin gogait egiten asia dandenen ezagafia da eta konserbadore-n aldetik jokatzeko bideak zabaltzen di-te asmo."

Eri-Zaintza Zaingoa

ADAR-OTSAK DIRALA TA

Adar edo aireadun fabrika edo ola guztiak, jafi bitez lenballe Eri-Zain-tzako Zaingoaren ardurapean.

Batzetan adar edo sirenak alkarika joen dutela-ia, Eri-Zaintza. Zaingo onek auzer jakin-arazo nai dio etari jakitadiko otsa 40'tik 50 segundorai-koak izaten dala eta alkarika joen dutena baiño ots luze-oroagoa. Oe-lakorik gertatzen danean, dan-danak euren buru-jabe ta din jakituko dute-ta ditzaro.

Izpar jakingariak

MAYATZAREN LENENGO EGUNA GERTUTEN

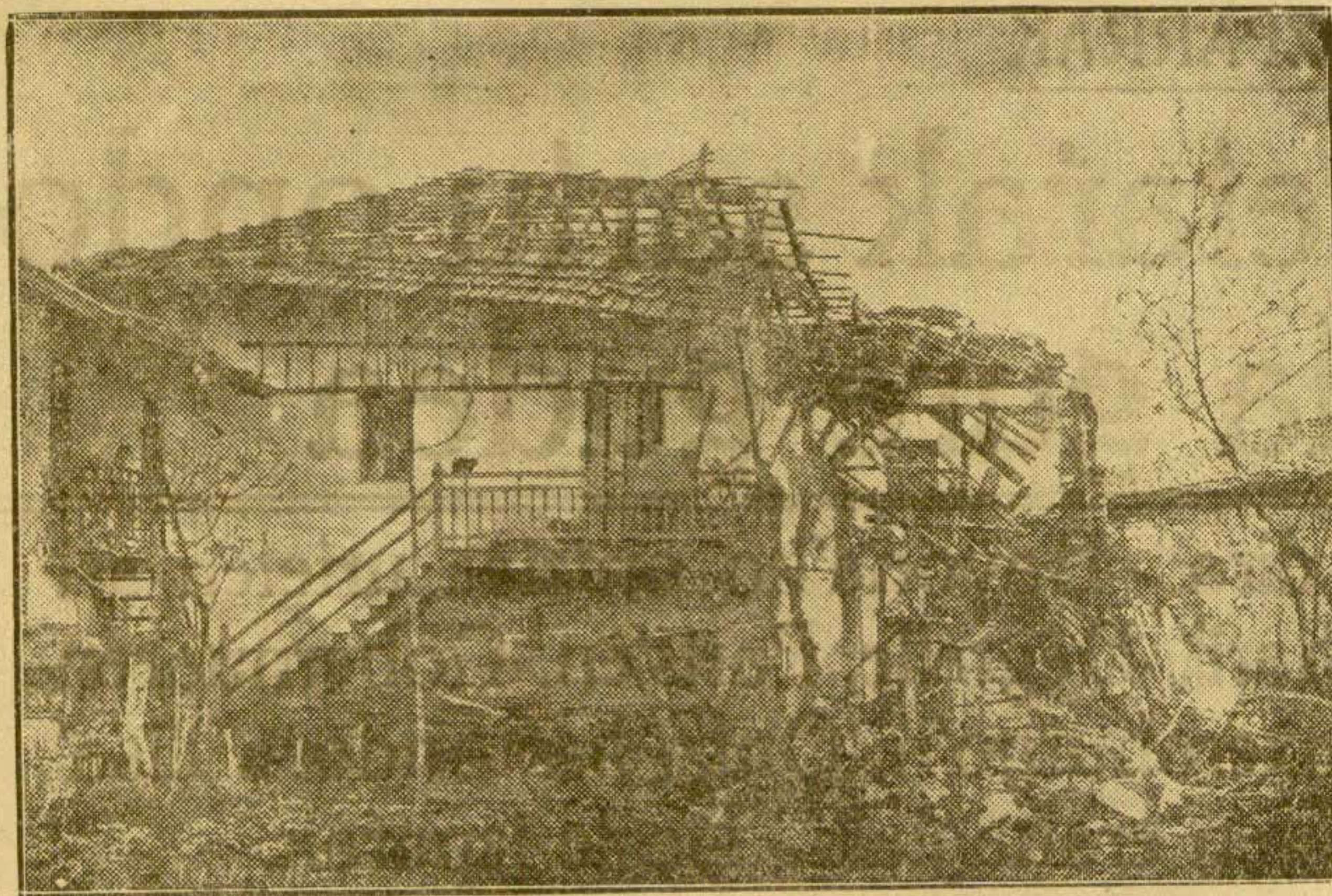
Paris. — Mayatzaren lehenego egunian ospatu biar dan agerpen aundia biar dan lez gertuteko batzar bat egin da Udaletxean. Batzar onetan artu diran erabagirik garrantzitsuenetarikuean espainiar erkaldafai oratuarte lez laguntza osua emoten jarai-tzia izan da.

ESPAÑAR EREPUBLICAREN ALDE Paris. — Larogeta amazortzi idazlek es-painiar erepublikearen aldeko agiri bat za-baldu dabe.

Beste idazle batzuen artean Sinclair Anderson eta Strlingfiek izenpetzeko dabe.

ZINEA IKASTOLETAN

Londres. — Atzo, Gizeite arazoetako mi-nistruak pelikula egite batzuen batzorde bat artu eban. Irakasleekin batzaf bat egi-teko asmoz agertu eutsen, pelikula ikas-toletan sartu a'i izateko bidea eta eria ikasteko.

Egun bikoitz argazki onetan ikusi daudenak 1947an.

Eri - artean

Eun eta beñogetamar milla langille opoñera? - India'n ere matxiñada-aldi.-Schacht ospetsuaren omenez.-Inglatera'ren lanak.

GEOLOGI BATZARA

Moscu.—Atzeritar jakitunik arduraz eta joranez diardue gertetan, XVII. g. Geologi Batzara elduteko.

Batzara 20. g. izango da, eta garilaren 20. g. esko da. Jakintsu askok bial ditue euren izenak. Dagonek jasotako eskaintzak 244 dira, eta Batzara 32 eritako gizon argiak joko dabe.

SCHACHT OSPETSUAREN OMENEZ

Bruselas.—Bruselas'en dagon alemaniar ministru Baron von Rigt Haffen'ek, Schacht ospetsuaren goragaitz, bankari bat emango du. Beste batuek

gaifera, atzeri - arazoetako ministru Spaack, diru-aurpeideko ministru Man eta Kolonietako Rubens ministru ere maila izango dira.

INGLATERA POLIKI-POLIKI, FRANCOREN GOBERNUAREN IN-
TU-EMANETAN

Londres.—Ituri onetik jasotako izpafak diotenez, paxistak asaldarien Gobernu ta Hendaya'n dagon ingalander Embajada'ko salerosketako arduradunak, euren artean artu-emanetan ekingo diote egun gutxiaren buruan. Diru-arazoetako arduradunak, asaldarien ontziak Euzkadi'ko itxar-bas-

terak esizteari buruzkoak ere aztertu-ko dituzte. Ingalandar Gobernuak eman lezaizkie asaldariak gudari-erakundeak; ala ta gutiz, baina, ez litzaie ori Franco'ren Gobernuak ontzat aitzia. Inglaterra'ko Gobernuak, gaifera, Donbana Litzun eta Hendaya'n dauden sei ingalander itxarontziak esialk igarotzen usteko eskatuko dio Franco'ren Gobernuari.

13.000 LANGILEK OPOR. BESTE
150.000 LANGILEK, ORAIN?

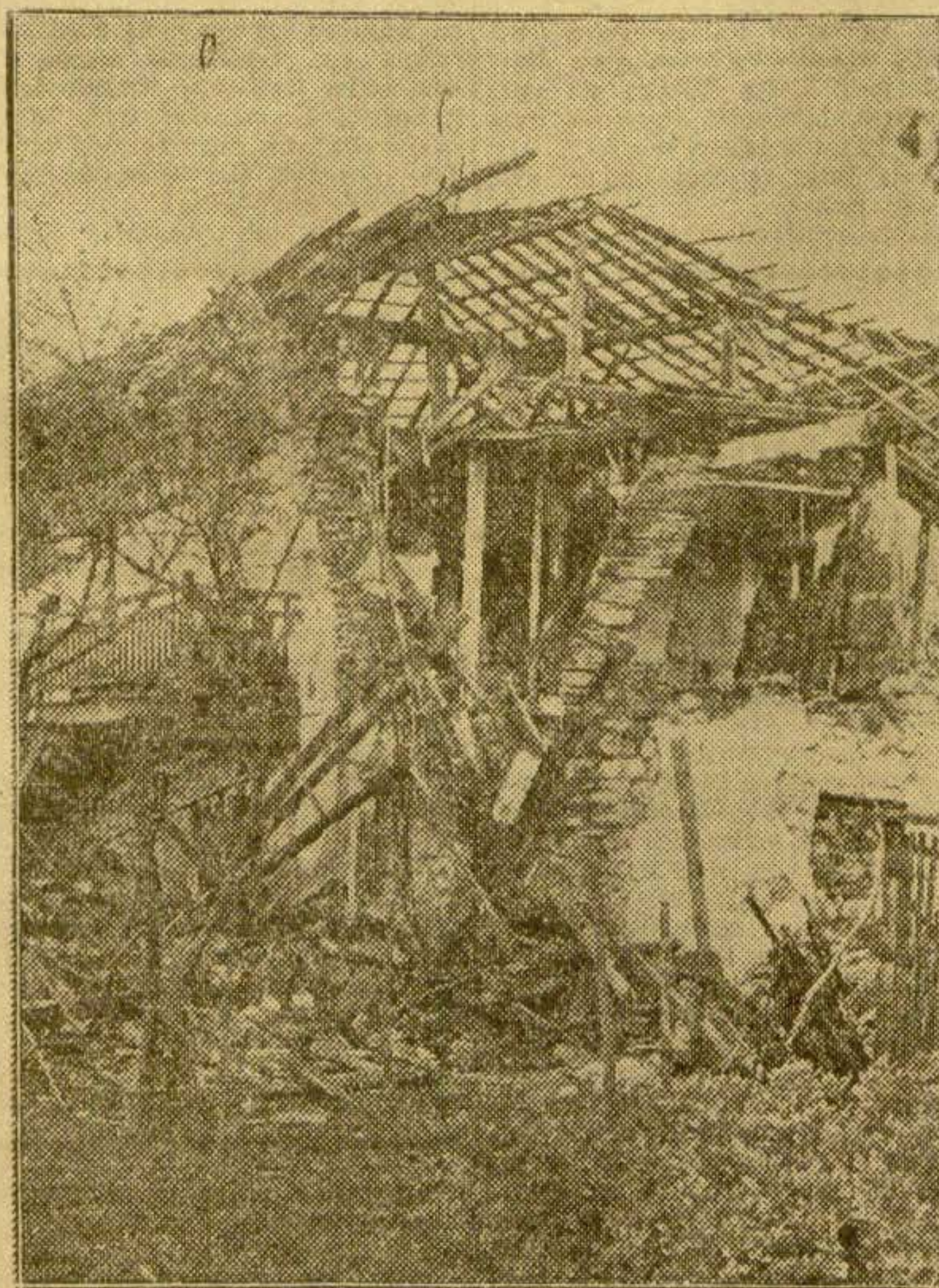
Londres.—Eskocia'ko gintzaie-batza batzuetako nagusiak ez dute nai izan oraintsu egun batzuk opor egin zuten 13.000 langilekin zerbait konponketa egin. Glasgow-inguruetako gintzetako 150.000 langilek orain oporari emango dituzten beidura dago.

INDIA'N ERE MATXIÑADA-ALDI

Londres.—India'n dauden 20.000 gudari gutxienez, ingalander gudariak alegia, ipar-sorta'ko mugan batzen ari dira. Ip'ko jakitza zuzendutako naste-zale jendea zuzendutako asmoz, Artillerio talde ugariak eta egazkinlariak joango dira muga ortara. Egun gutxi-
ren buruan asiko da "zura", eta matxiñada-zale jendea ingurukatuaz, bereala baretuko diranen itxaropena dago.

INGLATERA'N ERBESTERA SAL-
TZEAK GETTU

Londres.—Inglaterra'ko saltzeetako Artezkar-Batzaren kontuetan agiri denez, 1930. g. Zemendia ezkerre aurtengo epailez lanaz gain 2.500.000 librenen geiago saldu dabe. Otsailez baina 4.897.000 librenen geiago saldu dabe ta igazio epailez baino, 6.900.000 librenen geiago aurtengo epailean.

Parista egazkiñen biat'ak.

Atzoko eguna euzko zaingoetan

Ufengo astartean, janari banaketa.-Ufuti-dazki ugari artu da atzeritikoak.-Ardau zuri eta baltza, salgei aurleko bateko txindi geyago zabalduko da.-Tofe jaunak ola andietako lanaz azalpenak.

Lendakaritza

URIBE JAUNA LENDAKARIAREKIN

Espaniar Erkaleko Nekazaritzako ministru Uribe jauna, Asturias'etik etofa ta Euzko-Gobernuko lendakari Agite'at Joseba Andoni jaun agur-goriarekin jardunaldi du uneotan, esan zigun Basaldua idazkari bere-zia.

URUTIDATZIAK

Atzo, Erkala sortu zaneko seigaten urtebetetzea zala-ta-gaiteratu zigun Basaldua jaunak—lendakari agur-gaiak batasun eta agur-ufutidatzi bat zuzendu zion Erkaleko lendakari Azana jaunari, ministru-batzako lendakari Largo Caballero'ri ta Generalitat'eko lendakari Companys jaunari.

BESTE URUTIDATZI BATZUK

"Oraindik ere ainhbat eta ufutidatzi jasotzen diardugu—jartu zuan idazkari bereziak.—Bertako batzak, baita atzeritikoak ere, aurtora jaraitzeko ta zuzendutako gogotzeko dasaigute nritidatziotan.

Beste batzuenaz gaifera Belgica'n dagon Espana'ko ordezkari Ossorio Gullardo ta Jimenez Asua'rena jaso ditugu.

Ondoren Bayona'tik bialdutako ufutidatzi erakutsi zigun. Ona emen ufutidatzi ofek diona:

"Bayona'ta babes-bila etorritako laurren umek agur dagiote Euzkadi'ko Gobernuari eta zeuen asmoari dagokiotel biotz-biotzek Erkalaren urtebetetze-egunez.

Caspe'tik jasotako beste batek auxe dio:

"Azken-egunotan Aragon aldeko guda-oietan lortutako garaipenak azken garaipenen aurreragaitz dira eta espaniar zindotasuneko ufutidatzi onan garaipen oien befi emateaz zoriondun naiz. Espaniar zindotasuneko ta euzko-aragoitar analitason agiria da gaur Aragon'eko Batzara'ren eta nere izenez lendakari Jaun Agur'gaitz ofi bialtzen diodon urrutidatzi au. Aragon'eko gudari ta uri askatuak, Espania aldez azkeneraino lotuta. Agur eta garaipen."

ERITEGIETARAKO EMAKUNTZAK

Erkalaren jai-eguna zala-ta, emakuntza ugari jaso zituzten Lendakaritza-Zaingoan Emakuntza geienak Eritiekietarako ziran.

Atzo herian—gaifera ziran zigan Basaldua'ta Kepa jaunak—Bilbao'ko Ufutiizkinalari Batzako burukidea ta Ufutiizkinalari Aberi Batzako Batzordea etofa ziran Zaingo ontara eta 1.350 laurleko eskuratu zizkieten Agite jaunari. Gaur Ufutiizkinalari Aberi Batzako Zaintza ta Banaketa taldea izan da emen eta 918.15 laurleko utsi ditu.

Gintza-zaingoa

ARDURADUN JAUNAREKIN

Gintza-Zaingoan rdu gihantan, atzo eguerdian, Eliodoro de la Torre ar-

Salerosketa ta Ornicketa

URONGO ERAZIOKETA

Egunero oi bezera, Beltran jaunarekin izpatingirako zerbait lortzekotan, befiketan lotu gihan.

Lenengo-lenengo, ilaren ogeigafenez (20) efazio-banaketa egingo zala jakin-erazo zigun.

—Estebaranz daf Inozentzi jauna—jafaitu zuan Beltran jaunak—befo-geitamar laurleko ta Gizarte-Laguntza Zaingoan jasotako ainhbat janari-zen ordain bialdu digu.

Erosketa ta Edarietako zuzendari agusti Lasata'ta Martin jaunarekin izan gendun geroxeago aldi. Gaur ardao zuri ta baltza salgai jafiko zuten befi eman zigun. Botelako, 1.60 laurleko izango da saneufiak befi gaiteratu zigun Lasata'ta Martin jaunak.

Botela guztiak dute euren agur-izoa; baina, inork, garetziago saltzeko, agur-izoa ori kenduko balu, eta ori zeat-zeat zainduko duan Aztertzale taldeak ariatatu, ez da bererik jasan gabe geldituko.

Guadalajara'ko anka jokuaen ondoren

Madrid, Málaga bezin arin artzeko ustea eben

ITALIA' RAK DIÑO' NA

Paris.—Espania aldean preso atutako Italia'ko gudariak azalpenak agertu ditu "Le Temps" egunkariak.

Guadalajara'n atxilotutako 57 gudari Italia'ko eron zituen Madrid'era, euren artean 2 sarjentu. Euren sendiak Italia'n bai dira, zer gertuko ere, ari bai ari euren izenak ez argitadutako egunkarietan eskatu dautse izpatingirak.

Sarjentuotak, bat gertatu andian jarduniko dugu. Gudari zafen Italia' Batzako agerikalua dauka. Besteak, gaiteraz edeki bai daki, onako azalpenak egin ditu.

Neure sendia alikatu eta erabiteko neure ogipdez befi aia irabazten ez bai-neban, Abisim'ra aldeko gudari joatoko gertau nintzan.

Espania'ra joan befi genduala adjaral eskuenean, nik baitz itza emon neutsen, Rusia, Espania'n eta Franco'n nagusitu ba'bedi, Italia' salerosketa kanpotako izpatingirako ariakua izango zuelako, entzuten aspertuak genduzan, gure etien egindako zabalkundea etenbakeko, sinistunak genduzan.

Guadalajara aldea alduetan, jarduean asi, eta berealakoan gure asmoak besteak ziran: erkalaren esialk autel genduzan, eta atepaladen giholazan aurreraka. Baina bat-batean, egun batzuek, areoñen indarrek, erizaleen tanke eta egazkiñak egundokoan oldartu eutsuen.

Gura tankeak puskatuak izan ziran, eta erizaleenak, ordea, gogor eta sendo etofitiguan gaifera. Aritu-uneak igazi ondoren, geldi lotu gihan, eta urena atze-atzeko itzumenstuan egin befi izan genduzan. Gobernuaren egazkiñak egokiro asi bai-ziran gure kaltez.

Orduntxe izan genduzan ondandemia.

Frantzia'ko izpatingiak

"Italia gertan ari da; Alemania bafiketan asia.-Belgika'k bere buru-jaubetasuna jaban beza". ("Le Populaire")

Besteak diñoena

FRANTZE'KO IZPARINGIAK

Paris.—Van Zeeland'ek eta Schacht'ek izan daben alkar-izketaz, artuenon ofetarik ez burutuko ete daben galdetzen dau "Le Figaro" k.

"Le Petit Parisien"ek, Reichsbank'en zuzendariak Brusela'era egin dauan ostereaz diardur. Jaun ofek itz edeki egiten ei-dau, baina egiaik edez nai litzaiez, ez itzaldi borobilak bakafik, safi askotan asmoak eta egiztiak bardin izaten aspaldira.

Van Zeeland'ek antzekunditan gaitaiza andi ta betez izan dauka adirizten dau bafiren bafi "Le Populaire" k. Gaitaiza orixe munduko efi demokrazi-zale guztiak euztazakotu egin dabe.

Italia gertan ari da; Alemania, bafiketan asia dugu, eta eta konporne; ofezkero, Belgika'k bere buruaren jaubetasuna jaban beza.

Bear-beareko diran gaitzen saneufiak jaso egin dituela, diño "Le Peuple", eta jasote ori ezala inholaz ere agitari. Zio bi bai-ditu izan, ortarako; baina, frankua baloz eratsita, eta bestea, asteaz befo-gei orduko lan aldia ezaria dalako.

"L'Humanite" k, C. G. T.'ren batzafetaz azalpen batzuk egiten ditu. Komunista eta sozialistak alkarituteko alegin bizieta ei diardue. Alkartasun ofen zale d-ra langileik geyenak; bidur, ordea, efi-taif lenizaleak.

"L'Echo de Paris" ere, batasun ofen alde ari da; batzuk irabazi besteak izango ei-la batasun ori. Garaitzalerik eta gaiturik ez ei-da izango, alabaña.

"L'Oeuvre": Frent Populaire eta "radical" alderdiaren gorabera agertu daroaz. Alderdi ofek etsiak baino ez ditu, diño, urena; etsiak ezkerfaldan, orobat eskumaldean.

Guadalajara'ko anka jokuaen ondoren

Madrid, Málaga bezin arin artzeko ustea eben

ITALIA' RAK DIÑO' NA

Paris.—Espania aldean preso atutako Italia'ko gudariak azalpenak agertu ditu "Le Temps" egunkariak.

Guadalajara'n atxilotutako 57 gudari Italia'ko eron zituen Madrid'era, euren artean 2 sarjentu. Euren sendiak Italia'n bai dira, zer gertuko ere, ari bai ari euren izenak ez argitadutako egunkarietan eskatu dautse izpatingirak.

Sarjentuotak, bat gertatu andian jarduniko dugu. Gudari zafen Italia' Batzako agerikalua dauka. Besteak, gaiteraz edeki bai daki, onako azalpenak egin ditu.

Neure sendia alikatu eta erabiteko neure ogipdez befi aia irabazten ez bai-neban, Abisim'ra aldeko gudari joatoko gertau nintzan.

Espania'ra joan befi genduala adjaral eskuenean, nik baitz itza emon neutsen, Rusia, Espania'n eta Franco'n nagusitu ba'bedi, Italia' salerosketa kanpotako izpatingirako ariakua izango zuelako, entzuten aspertuak genduzan, gure etien egindako zabalkundea etenbakeko, sinistunak genduzan.

Guadalajara aldea alduetan, jarduean asi, eta berealakoan gure asmoak besteak ziran: erkalaren esialk autel genduzan, eta atepaladen giholazan aurreraka. Baina bat-batean, egun batzuek, areoñen indarrek, erizaleen tanke eta egazkiñak egundokoan oldartu eutsuen.

Besteak diñoena

FRANTZE'KO IZPARINGIAK

Paris.—Van Zeeland'ek eta Schacht'ek izan daben alkar-izketaz, artuenon ofetarik ez burutuko ete daben galdetzen dau "Le Figaro" k.

"Le Petit Parisien"ek, Reichsbank'en zuzendariak Brusela'era egin dauan ostereaz diardur. Jaun ofek itz edeki egiten ei-dau, baina egiaik edez nai litzaiez, ez itzaldi borobilak bakafik, safi askotan asmoak eta egiztiak bardin izaten aspaldira.

Van Zeeland'ek antzekunditan gaitaiza andi ta betez izan dauka adirizten dau bafiren bafi "Le Populaire" k. Gaitaiza orixe munduko efi demokrazi-zale guztiak euztazakotu egin dabe.

Italia gertan ari da; Alemania, bafiketan asia dugu, eta eta konporne; ofezkero, Belgika'k bere buruaren jaubetasuna jaban beza.

Bear-beareko diran gaitzen saneufiak jaso egin dituela, diño "Le Peuple", eta jasote ori ezala inholaz ere agitari. Zio bi bai-ditu izan, ortarako; baina, frankua baloz eratsita, eta bestea, asteaz befo-gei orduko lan aldia ezaria dalako.

"L'Humanite" k, C. G. T.'ren batzafetaz azalpen batzuk egiten ditu. Komunista eta sozialistak alkarituteko alegin bizieta ei diardue. Alkartasun ofen zale d-ra langileik geyenak; bidur, ordea, efi-taif lenizaleak.

"L'Echo de Paris" ere, batasun ofen alde ari da; batzuk irabazi besteak izango ei-la batasun ori. Garaitzalerik eta gaiturik ez ei-da izango, alabaña.

"L'Oeuvre": Frent Populaire eta "radical" alderdiaren gorabera agertu daroaz. Alderdi ofek etsiak baino ez ditu, diño, urena; etsiak ezkerfaldan, orobat eskumaldean.

Guadalajara'ko anka jokuaen ondoren

Madrid, Málaga bezin arin artzeko ustea eben

ITALIA' RAK DIÑO' NA

Paris.—Espania aldean preso atutako Italia'ko gudariak azalpenak agertu ditu "Le Temps" egunkariak.

Guadalajara'n atxilotutako 57 gudari Italia'ko eron zituen Madrid'era, euren artean 2 sarjentu. Euren sendiak Italia'n bai dira, zer gertuko ere, ari bai ari euren izenak ez argitadutako egunkarietan eskatu dautse izpatingirak.

Sarjentuotak, bat gertatu andian jarduniko dugu. Gudari zafen Italia' Batzako agerikalua dauka. Besteak, gaiteraz edeki bai daki, onako azalpenak egin ditu.

Neure sendia alikatu eta erabiteko neure ogipdez befi aia irabazten ez bai-neban, Abisim'ra aldeko gudari joatoko gertau nintzan.

Espania'ra joan befi genduala adjaral eskuenean, nik baitz itza emon neutsen, Rusia, Espania'n eta Franco'n nagusitu ba'bedi, Italia' salerosketa kanpotako izpatingirako ariakua izango zuelako, entzuten aspertuak genduzan, gure etien egindako zabalkundea etenbakeko, sinistunak genduzan.

Guadalajara aldea alduetan, jarduean asi, eta berealakoan gure asmoak besteak ziran: erkalaren esialk autel genduzan, eta atepaladen giholazan aurreraka. Baina bat-batean, egun batzuek, areoñen indarrek, erizaleen tanke eta egazkiñak egundokoan oldartu eutsuen.

NAI, TA EZIN

Aldia aldi, astia, esti, ez dozu ezer egokiagorik gertaeren bari jakituko. Aziera ez baldia amayeraren aurrerapen ez iragarki, befi. Amakaitxutan asi-buka bitartean aldakuntza edefik ikusi izan oi dogu.

"Azialk egia dirudi, egiaik ufe go-ri", jhoen euzkeldun zafak.

Ezin dalkie gaurok espaniar eta espaniar-zale paxistak beste ofentzen beste esan. Asi, asi bai egin eben lazka izugari au; egia dirudienik euren gurenda-gogorak, ez da ordea, egia. Eder yakoen amessa, baina egi mardul bihurtzen, ezina.

Izan ere, ofenbeste eragozpen euren bide joratsua uste ebenean, aurkitutea, tamalgaitz izan dabe. Kuarteletako ofo-

keri eta axekerja ez izan naikoa, nun-bait, efiaren gogoa menderatzeko.

Usteak ustel urben dautse oraharte, eta aurrerantzean arago, ziur esko. Lenengo astean ziran estadu osoaz jaubetutek, paxista txankamiok Ma-txiñadea asi ordukoze, aitearen baten asi eta buka, guda-sorta eta garaitza alkafai esku-emonka ikusi zituen, goxokeri atsegihenean, udabarik eguzki eta nixelata iduri.

Baia, ei baina! Bilbao onetara Gaitz'etik eta Burgo aldetik tximista baño azkarago eldutekoak genduzan militar ofafak, kukufukua ozen jaurti ondoren... olo biurtu ziran, nonbait, eta guda-etez bafuetan gelditutea egokigotzat etsiko ebela-ta edo, Bizkaya'n paxistak agindari izaterik ez dabe gaufarte iritzi, guk uste dogunez.

Eta espaniar lufetan? Euren gudaro-ostu ospatsu guztiakin ere—zenbat eritako guda-nutillak ete ditue?—ango lur legof eta idofak lenengo egunean bezelatsu dagoz.

Gibel edereko beffiko dabe izan, ala-jafetan, "eskolta" gixako andio, egunak joan, egunak etofi, diruak galdu, negara ugari, besterik ez bai-dabe lotu.

Baia, ez dira damu izango, gudea asteaz beintzat. Guda irabazi eta amaitutea iritzi eziñ dabelako, ostera, pozibide andirik ez dabe izango. Alper alperik auxe bai, "nai eta ezin" gizon-arentzat besterik ezan ere, ondandemia bai-da.

Ta paxisten zorria, zoritxara benetan be, orixe dogu. Nai eta ezin...

IRITS.

Verdier kardenala

Atzo, Paris'ko Notre Dame eleizan, jai andiak egin ziran Verdier kardenalaren abadegintzako befogetamagaren urteue-na ospatuteko.

Eleiza ofetan meza nagusi bat esan zan. Paris'ko abeslariarik onenak ziran bera abestuten.

Eleizea abade, gotzain eta eleizgizonez beterik eguan, eta milaka kistaf an ziran euren kardenalari mailasunik herocna agertzen.

Guda agintari ugari be meza ofi entzun eben. An ikusi zan baita Eriepubli-ka'ko lendakariaren ematza.

Euzko laguntza

AGERALDIAK

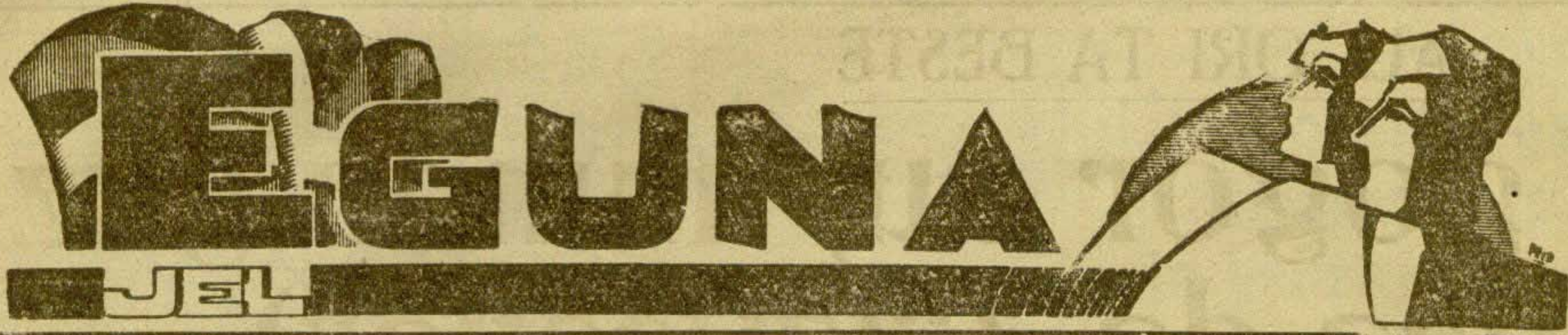
Euzko Laguntza onek Gran Via 45'ga-fenean daukozan landoletara, jafalan agurzen diran gizonak agertzia nai litza-ke, euri yagokezan gai batzuek adieraz-
zoteko:

Gara'itaf Jon Imanol, Beaskoetxea'taf Ezekel, Yartza'taf Didaka, Urzela'taf Pakunda, Uranga'taf Andoni, Uriarte'taf Efrapel, Zibet'i'taf Joseba, Efeondo'taf Augustin, Puyadena'taf Inaki, Otza'taf Pantzeza, Olabeaga'taf Gotzon, Odio-
zola'taf Joseba Koldobika, Osoro'taf Eusebi, Munago'taf Peli, Madariaga'taf Joseba M., Lizarbe'taf Peli, Laskurain'daf Purdenti, Lafiz'daf Donata, Labaka'taf Anastasi, Lertxundi'taf Joseba, Lafanaga'taf Jokin, Lopez M.'taf Jon, Kantabrana'taf Endika, Irarregi'taf Joseba Koldobika, Irua'taf Pantzeza, Irueta'taf Joseba, Gantxegi'taf Basili, Etxeberia'taf Marka, Ezila'taf Purdenti, Eskamendi'taf Joseba, Etxeberia O'taf Joseba, Eskorlalde'taf Timota, Etxaburu'taf Pantzeza, Etxeberia'taf Joseba Andoni, Eze-na'o'taf Gerarta, Diego'taf Eforriga, Azpitarte'taf Kokiñi, Azurmendi'taf Nikola, Astigarraga'taf Mikel, Arangiz'taf Paul, Arana'taf Eladi, Alberdi'taf Domeka, Agirretxe'taf Mikel, Agirretxe'taf Koldobika, eta Añeta'taf Domeka.

Gure guda gogor au, mundu guz-
tiko gudea da. ("Izvestia")

Españar lateñian orain jazoten dana, diño berak, mundua zatituteko asmo egiten ari diran gudearen malla bat baño ez da. - Alemania'k bialdu daben oara, Pacelli'ren eskuetan. - Lateri Batza dala-ta "Times" k azaldu dabena. - Abisinia'n italiañak egin dituen basafikeriak. - Beste izpañak.

BESTE BEIN ERAKUTSI ZAZU
ZURE ABERTZALETASUN
ZINTZOA.

Euzkadi'ren seme ona
ixaieko, beraren alde
bixitza emoteko gerturik
egon biaz da.
(ARAN'-GOIRI)

Lgo. urtia || 90'gn. zenbakija || Idazkolea ta banakolea: Correo, 17'gn. || Bilbain '937'gn. jorralla 16'gna. harikua || 15 eunen

Espanar gudako izparak-eta

Casa del Campo'ko joaldietan are- rioaren gorpu illez bete dira lu'ak

Sierra Morena'ko mendi tartetan joaldiak joaldi egiten dira, baña beti errepubli-
ka'ak nagusi. ~ Santa Maria de la Cabeza'n inguratuta dagozan paxistak ge-
roago ta la'riago. Santa Quiteria'ingurutako burukaldiak. ~ Irati (radio) bat ixildu.

Guda oñetako agiriak

GABEKO IZPARRAK

EUZKADI

Atzo gabeko amaretan Guda Zainoak emandako agiria:

Gipuzkoa aldean

Lekeitio'ko guda-oñetik jo ta su, gure artilleriak areioaren gudari-
talde bat sakabanatu du eta kalteak ugari egin.

Elbar'ko guda-oñetan, jira-biraka ibili dira paxistak eguzkiak az-
te-lanetan. Gurutak, fusil, mortero ta izkila azken zundada bide, are-
rioaren guda-egiaz zutitu dituzte.

Elgeta'ko guda-oñetan, artilleri-jo teo. Lotik gabe.

Morkina'ko guda-oñetan, iru efe k'ite agertu guretaran artzera.

Bizkaya-Araba aldean

Atzoko erasoan befogetamari ita'ko baño getago ildako ta zauritu
izan zituan areioak, lau izkila-azka eta aibat fusil kenduz guretarak
indarok ugaritu ta, eguzkiak lagun dituala, ber-erasoan 'si du, baña, gure
gudari erimeak kementez eutsi dio.

Gorb'ean, paxistak artetik iges ta, gudari bat erdu da gure aldera.

Burgos aldean

Ez da ezer befirik izan.

CATALUNYA

Generalitat'eko Guda-Zainoak atzo gabeko bederatziretan emandako
agiria:

"Ezer ez."

MADRID

Guda-Zainoak atzo gabeko amaretan emandako agiria:

Erdi aldeko guda-oñetan:

Guda-oñetan ez da ezer aipagaririk gertatu.

Gure eguzkiak ekinlekan jardun du, azter-lanak burutuaz eta loiez
suagatuaz.

Paxistak artilleriak Madrid urira zundada jardun dute, ezertako
guda elburu gabe jardun ere. Batzu batzuk ondorenak jasan bea izan
dute.

Asko erdu dira igesi gure aldera.

Zenbat erbeste- tar España'n?

"LA REPUBLIQUE" K DINONA

"La R. publique" k auxe diño:

"Erkaldaraz zenbakiaz ezat ugai-
tzen dabez baña Valencia'ko "Frage
Social" izparringak damoskuzanak
adi-adi irakuri daiguzan.

Erkaldaren eskutetan dagozan agin-
tarian agiriak agertzen dabenez,
Franco'ren alde burukan diharduen
erbestetarak onatze kidekatu dai-
ke: 82.000 italiar, 78.000 aprikar,
29.000 alemandar, 12.000 irlandar,
potoniar ta abar; guztira 201.000 erbes-
tetar.

82.000 italiar dagozana egia balitz
erdia egotea, be, naiko litzake or-
etarako italiar gudaloro - sail osoak
dagozana sifistatu daike; italiar tal-
deol, italiar gudaroa deitu daike
ta zorian eta pozibide izan eikuen
Mussolini'k ofei telegramea bialdu
eutsena egi etsi daike.

Telegrama ori bialtzea politika sai-
tean utsegite aundia da, egia esan.
Ori baño utsegite aundiagorik egin
du Mussolini'k eta ori egiteari mi-
nari ezin egin daike. Mussolini'ren
utsegiterik aundien biat onetxak do-
gum. España're Gudaroa osoa bial-
tzea ta II Gilema aintzar inguratu
eban antzeko isandak-jokerako poli-
tika beretza ta jokabide orixe au-
keratzea.

Aza banaketa

Li onen agelafentian egingo dan bana-
ketan aza be emongo danaren, beste aza
banaketa berezi bat egingo da, aza batzuk
makaltzen asteko eran dagozalako.

Udalete guztiek adierazoten yakoe biar
gabera orduko euren eskariak egin dai-
gala, bestera ez yakoe emongota.

GEIAGO ZIRALA USTE GENDUN

Guzurá para para

"Le Figaro" izparringian irakuri
dogu:

Bilbao'ko guda-oñetan bakea, agin-
tariak agindu dabenez.

Paxisten egazkin talde bat Bilbao'
ra juan ean eta suagaketa (bombar-
deo) ikaragarri baten ondoren gogor-
keta lanak ezerezu eta gasolin po-
tuak sutan laga zituezan.

Laster egingo diran gudaketetan
parte artzako ziran befoget egazkin
komunistenak ziara ezereztuta laga zi-
tuezan.

Onelako izpar mamituak irakuri
ondoren zortzigarren agindurik ba'ete
dagon dudan jarten gara.

ALCUBIERRE'N TA HUESCA GALDU EBENA EURENDU NAI BA'IRO

Barbastro.—Alcubierre'n eta Hues-
ca'n galdu ebezan sailak bafiro euren-
du naiz, paxistok guda ekinaldiak
ekinaldi egin ebezan atzo, be.

Santa Quiteria'ko ermita edo baso-
txanoaren aurka ekinaldi zitakak
egin dabez. Gudari askokin egin da-
bez joaldiok, baña gudariak gaitze
bestetik ez dabe lortu.

GENERALITAT'KO GUDA-ZAINO' KO GUDA-IZPARAK

Barcelona.—Generalitat'ko Guda-
Zaino'ko arduradunak emon dabe-
zan guda-izparak ona emen:

Huesca-sailan: Iparraldean guk do-
guzan guda-tokiak ekefaldetik elorri-
ta jo dabez paxistok, baña aufera
egiten ez yakoe laketu.

Robres, Tardienta eta Alcubierre
sailetan pusilekin, izkilazkarekin eta
kanoeekin buruka biziak egin dabez.
Sail onetan erkaldafengana 18 guda-
ri elori dira paxistei iges eginda.

Beste guda-sailetan lengo senean,
Aragon erdialdeko sailetan.

"Tiroka banaka batzuk, baña lengo
zenean. Erkaldarok toki agirian
egin eben ibilaldi baten, iges-eragin
eutsen paxistei ta ikurin bat eta sar-
kento baten jakoa artu eutsezan.

Quinto inguruan guda-ibilak ikas-
ten ziharduen batzuk, izkilazkarekin
banandu ebezan."

RADIO REQUETE'RI ZER GERTATU ETE-YAKO?

Madrid.—Madrid inguruan egoan

Gipuzkoa'ko gudari talde bat

Guda au sortu ta egun guzxi bafu igan-
de goiz batean gure efiko Batzokian ar-
kitzen nintzan beste neur lagun batzuk
kin eta uferatu zitzaidan beste abertze
gaste bat eta esan zidan.

"I. bai aldakik zer odoztu deten?"

Eta galdetu nion zer dek bada ire
ba'enen sortu zaikana? Eta erantzun zi-
dan. Esango dit badu, ara guda mada-
rikatu au sortu ziguk gure areiorik mal-
tzenak, eta auek zijuazte gure Abefi
malice ohoipiratzera eta gure Abefi mai-
tea ohoipiratu baño len pentatu dit gure
mendiak zaintzia, eta erantzun nion.

etzegok gaizki, neoni juango nauk bat-
eta nerekin zaudezen lagunak ere aze zi-
ran esanaz, ni ere bai batak eta ni ere
bai besteak eta ala talde bat juan giñan
Loiola'ko Euzko Gudaroa Etxera eta an-
dik egun guzxi bafu irten giñan gure
Gipuzkoa'ko mendietara eta an pasatu gi-
nuzen ilabete'rdi inguru eta azkenik
Bizka'ko mugara irixi giñan eta ori gu-
zai zan e' genduelako ez izkila eta ez
beste tresnarik.

Baño orain, gasteak ez ikaratu eta egon
gaitzen edozertako gertuta li arte gogof
jaitatu daigun gure Gipuzkoa'ko mende
guzxiak garbitzen ta lenbailen Gipuzkoa
garbitu eta gure efietara lenbailen iri-
ten geran eta gure sendiak bat egitilik
azke bizitzen geran.

(Sasetaren saildita Aitzol'
en taldeik. Gudari eza-
gun bat.)

"EGUNA" EUZKEL EGUNKARI
ABERTZALE BIDEZ, EUZKADI
KO NEKAZARI ETA ARANTZA-
LEAK ABERTZALETUTOKO DITU-
GU. ABERTZALEA ZERALA
DIOZUN OREK EZ OTE DIGUZU
LAGUNDUKO EKUTEN, DIGUZU
LAN ABERKOI ONETAN?

Radio Requete ixilik dago irako iru egunotan.

Irati ori ortik kentzea edo gaitze
erkaldaren auferakaden ezargari ego-
ki da; auferakadarik ez dabela egin
diñoe esan paxistok.

PAXISTOI ARTUTAKO AGIRI GARANTZITUA

Madrid.—Casa del Campo'n erkald-
arok egin daben auferakadan paxis-
toiz gaitze aundiak egin dautsez. Oin
dinokafen jaso ez diran gorpu asko
dagoz, guda-saileak jasoteko. Azke-
rean jaso dabezanen artean erbeste
lara dirudian kapitana bat dago.

Sakelcan "plano" aundia eukon;
metro bat luze ta zabal zana Plano
oñetan margoekin eginda, eurok ja-
ritu beaf eben bidea eukon Planoa
berak diñonez. Berlin'go Guda-Agin-
titz Nagusiak egia da.

Madrid artu ostean España gue-
nean Sorkalde Pirineos zeaf Rosse-
llon'era jo beaf eben eta Montpellier
zeaf itxazertzeruntz egiteko asmoa
eben.

Paxistok España'kin ez dira bete-
tan eta zuf egon bedi Frantzia. Agi-
rioi Gubernu'ko lendakari'ri bialdu
dautse, zer egin erabagi dagian.

EGOALDEKO GUDA-OINETAN

Andujar.—Egoaldeko guda-oñetan
ez da izan alzera-auferakadarik. Joal-
diak latz egiten dira Sierra Morena'
ko aitz-lontofetan eta areiruok, be,
indartu egin dira gudari bafiak etori
yakoez-la.

Ori olan dñanaren aufera duaz ta
erkaldarok adoretu jokutzen dabe.

Artu beaf dabezan guda-tokietatik
kilometro batera dagoz erkaldarok
eta eraso bafiak asteko gertetan di-
hardue.

Bizkai aldeko itxasketa auziaz

Londres.—Politiko eta izparringak ez
darabile beste autu ta esamesik. Lege-
txean izan dan itxasketa auziazkoa baño.
Gobernuaren erabaka ez da efierentat
eder izan, makal eta indarga etsia izan
baita.

Salerosketa ontzi ingelesak nora nai
ibilteko eskubidea zaindu eta beterasi egin
beaf dala diñoe, gobernuaren auziazko iz-
parringak.

Bilbao'ko itxasotetan Franco'k ezafi nai
dauan kontrolitzako aipatu dautse. Eta
orobat Euzko - Gubernuak emon dauan
osia.

Oar o'ek, hateri uretan ontziak ibilpi-
dea azke izango dabela adierazten dau,
ofetarako Euzko faurlaritzak neufi ta
erabakiak artuta dituala ta.

PAXISTEN EGAZKISAK

Bilbao eta bere inguruen gainetik

Atzo, afatsaldeko ordu bat eta erdiatan
adaf osak arikua iragari euskun.

Andik laster paxisten egazkizko Bil-
bao ganian ziran. Baña gure efi onetan
geratu barik euren beruna botaten, ibai
ertzeko efietara zuzendu ziran.

Sestao gañetik ibili ziran euren zere-
giza beteten. Eurak agertu orduko gure
kazakual igo ziran eta euri jaititzen
ast. Paxistenak ezaben adorerik izan gu-
rien buruka gogorari arpegi emoteko eta
erren beruna astrapalada baten jaurti on
doren iges egin eben. Egazkizko sei izan
ziran eta Sestao'n dagozan lantegi batzue-
ra jaurti zituen bombak.

Bomba ofein bermak La Bizkaya lan-
tegioko langile bat zauritu eben. Andik
laster itxan gaitse ori.

Ordu betean bafiro adaf otsa jo eben
gordelekuetatik urten zeink'ala adierazo-
ten eta afetkero afatsalde osuan bakian
itxi euskun.

Oraindño ... 4:18

Artietan paxistok joaldi biziak as-
ten dabez, baña erkaldarok eutsi egi-
ten dautse ta gaitze aundiak izan da-
bez asaldariok.

Santa Maria de la Cabeza'n dagozan
naki, be, lafi dagoz. Len egozan
baño, be, esi estuagoan sartu dabez
ta bafuragotu beafa izan dabe.

Eleiza bafuan ez dira egon bakarik,
eleiz inguruan sail zabal-samara euki
dabe. Mendi tontor aitzsuan eta ba-
soa inguratutako Sierra Morena'ko
bizkaf baten dagoz. Bizkaf oñetan eu-
kezan; jaureior arañegun kendu eut-
sen erkaldarok.

Jauregi ori ondo sendotuta eukon
eta artzen zaila, be, zaila zan. Jaure-
gi oñetan Jaen'dik ara jo eben eun
txapeloket inguru egozan. Bertan
ezozan guzxiak arbitu dabez joaldi
ofetan erkaldarok. Guda-gai asko euk-
i dabe; izkilazkari, munizio ta jana-
ri ondokinak, be, artu dabez erkald-
arok.

Ezibafututa dagozan beste orek
pendiz aundian dagoz oraingoan eta
lafi dagoz. Orainarte egazkizko orni-
zen izan dabez, baña orain egazki-
nik ez yakoe juaten eta gosez il edo
erkaldaren eskutetan jausi beafa izan-
go dabe.

ARAGON'GO GUDA-OINETARA BEGIRA

Durruti gudaloro-ak dagozan
tokietan lengo zenean.

MADRID'GO guda-oñetako izpar. k

Madrid.—Egunotako paxisten alegiak
aundiak izan dira, baña ez ez dabe
lor u. Gizonak ugari galdu.

Atzo bafuragotat egin ziran. Uriburua
sugatu dabe. Irako bost ilabeteetan egin
daben suagaketarik biziena egin eben atzo.

Gudar-talde marçiak bafu dabez Er-
dialdeko guda-oñetan eta sail dagoz pa-
xistok. Egunero egiten dabe erkaldarok
nurbaitetik aufera.

Madrid Ipe'aldean jo eben arañegun
erkaldarok. Las Navas'ko geltokia euron
du eben efi-zaleok.

Hita'n sail dagoz paxistok eta Almaz-
dones eta Jadraqueruntz duzan erkald-
arok eutsi egi nai dautse. Miralio'n au-
fera egin dabe ta Villanueva'runtz eta
Jadraqueruntz duaz.

Hita'ik aldeten ez ba-labe Cogolludo'
tik egin ordu izango dira ta o'ite gal-
duko dira.

PAXISTEN EGAZKISAK

Bilbao eta bere inguruen gainetik

Atzo, afatsaldeko ordu bat eta erdiatan
adaf osak arikua iragari euskun.

Andik laster paxisten egazkizko Bil-
bao ganian ziran. Baña gure efi onetan
geratu barik euren beruna botaten, ibai
ertzeko efietara zuzendu ziran.

Sestao gañetik ibili ziran euren zere-
giza beteten. Eurak agertu orduko gure
kazakual igo ziran eta euri jaititzen
ast. Paxistenak ezaben adorerik izan gu-
rien buruka gogorari arpegi emoteko eta
erren beruna astrapalada baten jaurti on
doren iges egin eben. Egazkizko sei izan
ziran eta Sestao'n dagozan lantegi batzue-
ra jaurti zituen bombak.

Bomba ofein bermak La Bizkaya lan-
tegioko langile bat zauritu eben. Andik
laster itxan gaitse ori.

Ordu betean bafiro adaf otsa jo eben
gordelekuetatik urten zeink'ala adierazo-
ten eta afetkero afatsalde osuan bakian
itxi euskun.

Oraindño ... 4:18

Ebro ibai-ertz inguruetan tiroketa apura.

Erkaldarok aufera egin eben toka
agirian eta palankista taldeari iges
er n eutsen eta bakalzaleen ikur-
nak bertan laga-ta iges egin eben.

Quinto inguruetan dunbadots ba-
no'ke. Gudari ibiliak egiten zi rduen
paxista-talde batzuei izkilazkarekin
iges eragin eutsen.

Juver gudaloro-taldekoak guda-iz-
par onetxek emon dabez.

Lecega'n paxistak kanoeekin Monte
L'bo suagatu dabe ta erkaldar su-
agariak ekin eutsenean ixildu egin
dira paxista-suagariok.

Carlos Marx-sailekoak puzil eta ir-
kilazkarekin ekinaldi biziak egin ei-
dabez. Suagariaren artean buruken.

Erkaldafengana 18 gudari etofi ei-
dira; orekin 150 iges egindako ta
espe artutako dagoz erkaldarok men-
de."

PAXISTEN AROKERIAK ETA TXOTXOKERIAK

Madrid.—Paxistak euron auferaka-
dan artu ebezan efietariko bat. eun
ardurape artzea erabagi eben Gi-
puzkoa'ko paxista-agintariak eta Ge-
tate arte eben.

Orain efe ofek berofen eskafa ager-
tu dautse. "Flechas" taldekoen buru-
gazi batek agertu dautse gipuzkoa-
rei Getate'ren eskaf-ona ta eskaf-onol
agertzerakoan egizko gipuzkoarok es-
panar zintzo ta paxistak-erizale zira-
na euk ba-ekela esan dautse.

Paxista afoskoen ipiak, Madrid
erundu daginean, Madrid'en ardur-
pea zein efik artuko ete dautse? Onet-
kero erabagileko beste asti izan.

NEKAZARITZA ZAINO'KO URRUTIZKIÑA

Nekazaritza ta Aberetza zuzen-
dari nagusia, Eleizalde jauna

Aberre Zuzendaritza ordezkoa,
Kafandri jauna ... 13.651

Nekazaritza Sala-buru, Egraur
jauna ... 13.678

Mendi, Elize, Añitza Zuzendarit-
za, Flojota jauna ... 13.818

Ogasuntza arduraren, Altuna
jauna ... 13.084

Arazu orokafak ... 13.666

Etxezain, Fano jauna ... 13.818

Idazkari nagusi, Uribe-Etxebarria
jauna ... 13.678

Burukide, Nardiz jauna ... 13.670

Idazkari-berezi, Bastera jauna ... 13.670

Burukide (berezi), Nardiz jauna ... 13.660

TXIMISTA-INDAÑA DALA-TA

Guda-gintzetako (industrietako) lan-
ak ugariatu eta garalak eskaltzen da-
ben indara euki alizateko, agindu
auxe emuten da.

Lenegoa. Eriak ezingo dau txi-
mistindafik erabili goizeko zortzire-
tarik gabeko zortzirakarte.

Bigafena. Agindu au beteten ez
dabena gogofkiro zigortuak izango
dira.

Eñitaf guztiek eskaltzen yake agindu
au zizat bete dagiea.

Bilbao'n, 1937'ko jofafaren 15'an.

Agñe'tar Joseba An toni.